

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. אם מחטו ועד שורו
נגעל ואם תאמר מכל אשר
עליו ולא תאמר בשר
על עשרתו את אבריו:
בראשית יד כג
2. וְיָרָא בְּכַף עַמִּי הָאָרֶץ
בִּי שֶׁם יְיָ נִקְרָא אֲשֶׁר
עָלָיו וְדָבִיר כִּי
3. וְיָרָא אֶת אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת וְרִלְיוֹ
מִכְשֶׁלֶת לִבְנֵי הַסֹּפֵר
וַיִּבְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לַטֹּהַר:
שמות כד
4. וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אָשֶׁר
עַל רֹאשׁוֹ כְּמִירָא אֵבָן
סֹפִיר דְּמוֹת כֶּסֶף וְעַל
מִדּוֹת הַכֶּסֶף וְכִסֵּי
הַמַּעֲרָא אֲדָם עָלָיו
לְמַעַן עֲקֹלָהּ:
וְיִחְזָקֵל אֶת כֹּחַ
5. בְּלִעְדֵּי דִקְדָּשׁ אֲשֶׁר אֲבָלָה
וְהַעֲרִים וְחִלְקֵי הָאֲשֵׁר
וְהַעֲרִים וְחִלְקֵי הָאֲשֵׁר
עָלָיו הָלְכָה אֲחֵי עֲבֵר
אֲשֶׁל וּמִמִּירָא הֵם יָקִוּוּ
וְחִלְקֵם:
בראשית יד כד
6. לֹא מִרְבֶּבֶם מִכֹּחַ
הַעֲרִים חֶשֶׁק יְיָ בָּכֶם
וַיִּחַדֵּר בָּכֶם בִּי אֲתֵם
וַתִּמְעַט מִכָּל הַעֲרִים:
דברים יז
7. וַיֵּצֵא אֲבָרְהָם וְלִבְרָ
הַנֶּהָא בְּאֵן הַחֲזָאֵלִי דְלִבְרָ
אֵל אֲדִינִי וְאֲנִי עֶפְרָ
וְאָפֶר:
בראשית יד כז
8. וּבִכְרִי וְרִאִיתֵם אֶת
כְּבוֹד יְיָ בִּישְׁעוֹתָא
וְהַתְּלִימִיכֵם לֵב וְהָיוּ מִה
שֶׁתִּלְוִי עֲלֵינוּ:
שמות טו
9. וְאֲנִי תוֹלַעַת אֶרֶץ
אִישׁ וְרִפַּת אֲדָם וּבֹהִי
תְּהִלֵּם כֵּן
10. וַיֹּאמְרוּ הָרֶבֶב בְּנֵי
לֵלָה עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ
בְּשִׁמְשֵׁי וְנִגְשָׁה לְפָנֵי שֶׁם
עַן נִפְחֵי עַל מִי
וְהָאָרֶץ:
בראשית יד יז
11. וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהִי בְּ
אֲשֶׁר אֲשַׁמְעֵ בְּקֹלִי
וְשִׁלַּחַת אֶת יִשְׂרָאֵל לֹא
יִדְעֵתִי אֶת יְיָ וְגַם אֶת
אֲשֶׁל אֲשַׁלֵּחַ:
שמות ב
12. מִי בָבֶל אֲצִלָּה
הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הֵיכֵל
אֶת אֲרָם מִיָּד בִּי יִצֵּל
אֶת יְרוּשָׁלַם מִיָּד:
מלכים ב יח לה
13. אֲעִלָּה עַל מִגְדָּי עֵב
אֲדָמָה לְעִלְיוֹ:
שעיהו יד יד
14. כֵּן אֲדָם אֲמֹר לְגִידִי
בֶּן אֲדָם אֲמֹר אֲדָמָה
אֲלֵיהֶם יֵצֵא גִבָּה לְבָר
וְתֹאמְרוּ אֵל אֲנִי מוֹשֵׁב
אֲלֵיהֶם יִשְׁבָּחִי בְּלֹא נִפְיִם
וְאִתָּהּ אֲדָם אֲלֵיהֶם
וַתַּחַת לְבָר כִּלְב אֲלֵיהֶם
יִחְזָקֵל כח ב
15. טַה עֲצוֹן עַל הַהָר
תַּחֲלֶה אֶרֶץ עַל כְּלֵי מָה:
איוב כו ז
16. מַעֲנָה אֲלֵיהֶם קָדָם
וּמִתַּחַת זֹרֶעַת עֹלָם
וַיִּגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
17. הָאֲמָנִם אֲלֵם צֶדֶק תִּדְבְּרוּן
וְאֵת כֵּל שִׁלְחָה קִבְּצוּן
עַל הַהָר עֹדֶה:
דברים יז ג
18. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
19. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
20. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
21. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
22. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
23. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
24. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
25. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
26. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
27. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
28. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
29. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
30. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
31. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
32. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
33. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
34. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
35. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
36. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
37. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
38. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
39. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
40. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
41. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
42. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
43. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
44. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲבִיר וַיֹּאמֶר הַשֶּׁמֶשׁ:
דברים לג כו
45. וְיִגְרֹשׁ מִקְּדִישׁ אֲ

ות מן הגזל: שרוד. רצועה:
זול הפילין. לקשור: צשלמא
זיה ויראו ממך: אלו הפילין
קקרא עליך: מאי היא. מאי

יָאֵם * מִחוּט וְעַד שְׂרוּךְ נָעַל זָכוּ בְּנֵי לִשְׁתִּי
מִצוֹת לַחוּט שֶׁל תִּכְלַת וּרְצוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין
בְּשִׁלְמָא רְצוּעָה שֶׁל תְּפִלִּין כְּתִיב ²וְרָאוּ כָל
עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ ⁶וְתִנְיָא
ר' אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל אוֹמֵר אֱלֹו תְּפִלִּין שְׁבִרָאשׁ
אַלֵּא חוּט שֶׁל תִּכְלַת מֵאִי הִיא דִּתְנִיָּא ⁷רַבִּי
אִידִי אוֹמֵר מָה נִשְׁתַּנָּה תִּכְלַת מִכָּל
הַצְּבָעוֹנִין מִפְּנֵי שֶׁתִּכְלַת דּוּמָה לִים וַיִּם דּוּמָה
לִרְקִיעַ וּרְקִיעַ דּוּמָה לְאָבֶן סָפִיר וְאָבֶן
סָפִיר דּוּמָה לְכֶסֶם הַכְּבוֹד דְּכְתִיב ¹⁰וַיִּרְאוּ
אֶת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַתַּחַת רַגְלָיו וְגו' וְכְתִיב
¹¹כִּמְרָאָה אָבֶן סָפִיר דְּמוּת כֶּסֶם א"ר אַבָּא
קִשָּׁה גִּזְלָה הֵנָּכֶל שְׁאִפִּילוּ צִדִּיקִים גְּמוּרִים
אֵינָן יִכּוֹלִין לְהַחֲזִירוֹ שְׁנֹאמֵר ¹²בְּלַעְדֵּי רַק
אֲשֶׁר־אִכְלוּ הַנְּעָרִים אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּר' שִׁמְעוֹן כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה
מוֹצֵא דְּבָרָיו שֶׁל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּנֵו שֶׁל רַבִּי
יוֹסִי הַגָּלִילִי בְּהַגְדָּה עֲשֵׂה אוֹנֵךְ ¹³כִּאֲפֶרְכַּסְתָּ
¹⁴לֹא מִרְבֶּכֶם מִכָּל הָעַמִּים חֹשֶׁק ה' בָּכֶם
וְגו' אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
חֹשֶׁקֶנִי בָכֶם שְׁאִפִּילוּ בִּשְׂעָה שְׁאֵנִי מִשְׁפִּיעַ
לָכֶם גְּדוּלָּה אַתֶּם מִמַּעֲמָיִן עֲצַמְכֶם לִפְנֵי נִתְתִּי
גְּדוּלָּה לְאַבְרָהָם אָמַר לִפְנֵי ¹⁵וְאַנְכִּי עֶפֶר וְאֶפֶר
לְמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן ¹⁶אָמַר ¹⁷וְנַחֲנוּ מָה לְדוֹד אָמַר
¹⁸וְאַנְכִּי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ אֶבֶל עוֹבֵדֵי כּוֹכָבִים
אֵינָן כֵּן נִתְתִּי גְּדוּלָּה לְנִמְרֹד אָמַר ¹⁹הִבֵּה
נִבְנָה לָנוּ עֵייר לִפְרָעָה אָמַר ²⁰מִי ה' לְסַנְחֵרִיב
אָמַר ²¹מִי בָכֶל אֱלֹהֵי הָאָרֶצוֹת וְגו' לְנִבְכַּדְנֶצֶר
אָמַר ²²אֲעֹלָה עַל בְּמָתִי עַב לְחִירִם מֶלֶךְ צוּר
אָמַר ²³מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבְּתִי בִּלְבַב יָמִים אָמַר
רַבָּא וְאִיתִּימָא ר' יוֹחָנָן גְּדוֹל שְׁנֹאמֵר בְּמֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן יוֹתֵר מִמָּה שְׁנֹאמֵר בְּאַבְרָהָם דְּאִילוּ
בְּאַבְרָהָם כְּתִיב וְאַנְכִּי עֶפֶר וְאֶפֶר וְאִילוּ בְּמֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן כְּתִיב וְנַחֲנוּ מָה וְאָמַר רַבָּא וְאִיתִּימָא
ר' יוֹחָנָן אֵין הָעוֹלָם מִתְקִיִּים אֱלֹא בְּשִׁבְלִי
מִשָּׁה וְאַהֲרֹן כְּתִיב הֵכָא וְנַחֲנוּ מָה וְכְתִיב
הֵתָם ²⁴תוֹלָה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה אָמַר רַבִּי

א בשביל מי שכולם
ה רבי אבהו אמר
עולם אמר רבי יצח
פפטו בני אדם מה או
ף לדברי תורה תל
תשפטו בני אדם אמ
יר הנדחת ואמאי א
עפרה דכתיב¹⁸ ואת
נו מחוסר אלא ק
פה ורבא אמר מצ
מעטא איתיביה רב
נו מאי לאו אם תקע
לא יטול מאי לאו א
טל לא יצא אמר רב

פז.

מג ב מיי פ"ח הלכות ג ועיין
 שו"ת הלכה ג ועיין
 בהשגות ובמ"מ ובכ"מ
 סמג עשין מז טו"ש"ע א"ח
 ס"י תקפו סעיף ג:
מג ב מיי פ"ח הלכות א ועיין
 לולב הלכה א ועיין
 בהשגות ובמ"מ ובכ"מ
 סמג עשין מד טו"ש"ע א"ח
 סימן תרמט סעי' ג:

גליון הש"ס

גב' מחזק. עיין רש"י
בחומש פ' תולדות נח ט'
כג וצרא"ם שם:

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה והתניא וכו' ולא מפליג בסנדל עבודת כוכבים גופיה:

לעזי רש"י

טרמויי"א [טרימויא"ה].
אפרכסת.

שיטה מקובצת

ח ורְבָא אָמַר אֲפִי' בַּעֲפֹר שְׂרִיפְתָּה נְמִי מוֹתָר:

רבינו גרשום

[illegible]

מוסף רש"י

[illegible]

יציא זה שמחוסר תלישה ב'ו'. מכאן נראה לפסול גט שנכתב על הקלף ואח"כ חתמו דהם נמי דריש וכתב ומנן מי שמחוסר כתיבה ונתינה יאל כו' דטפי נראה חבור גט המחוסר לקלף גדול מחבור עפר לעיר הנדחת דחשיב הכא מחוסר תלישה ושם כפ"ד ג' גיטין (דף סא:) כתוב

וזהו זכו ריוו לשוואי
באורך כל הדף

והתנחל תקע דא יצא נשר דא
יצא. ה"ל לאחוי ממני
 לולב הגזול (סוכה דף כט:) של אשה
 ושל עיר הנדחת פסול דאני ניחא ליה
 להביא הך ברייתא חלקי בה שופר
 ולולב וא"ת בדפרק ראוהו ז"ד (רי"ה)
 דף כח.) אמר ט"ר שופר של עבודת
 כוכבים לא יתקע בו ואם תקע בו
 יא' וכן צ"י מלות חליטה (יבמות דף קג:)
 אמר רבא החוללת בסנדל של עבודת
 וכוכבים חליטה כשרה ולא אמרינן
 מכמת שעוריה וי"ל דהכא בעבודת
 כוכבים של ישראל דאני לה ציטול אבל
 דעוד כוכבים דיש לה ציטול לא
 מכמת שיעוריה וכי האי גוונא משני
 פרק לולב הגזול (סוכה דף לא:) אהא
 דאמר רבא לולב של עבודת כוכבים
 אם נטל יא' ופריך ממתניין ללולב
 של אשה פסול ומשני באשרה דמשה
 וא"ת עבודת כוכבים דעוד כוכבים
 מבי אגבהה הויא דשרא לא דאמר
 בפרק כל הכלמים (פ"ו דף מג.) גזירה
 דלמא מנביה לה והדר מבטל לה וי"ל
 כגון שהגזיה השופר והסנדל על
 מנת שלא לקנותו דהא תנן במעטל
 שאין שלו חליטה כשרה ולולב איירי
 צי"ט שני ובסוכה הוה מצי לשנויי
 דמתניין צי"ט ראשון ולא הוה צריך
 לאוקמה באשרה דמשה אלא משום
 דקמי אשה דומיא דעיר הנדחת
 דאפי' צי"ט השני ורי"מ מפרש דכולהו
 עבודת כוכבים דעוד כוכבים וכאן
 קודם ציטול והתם לאחר ציטול ולאחר
 ציטול נמי לכתחלה לא יטול ולא יתקע
 ולא יחלוק דמאי' לענין מזה לפי
 שהיה עליה שם עבודת כוכבים אפי'
 אח"ל דשרי לכסות בשל עיר הנדחת
 לכתחלה כמו בשל עיר הנדחת
 כ"ז דמי כיסוי לחליטה דלענין כסוי
 לא חיישין ממאי דמאי' והא דמשני
 בסוכה באשרה דמשה ולא משני
 דעוד כוכבים וקודם ציטול משום
 דמי נקץ הלולב מן הדקל נבטל
 ובפרק מלות חליטה (יבמות דף קג:) דמפליג
 בין סנדל של עבודת כוכבים לסנדל
 של תקרובת עבודת כוכבים דאין לו
 ציטול ולא מפליג (ב) בגטל עבודת
 כוכבים גופיה בין אחר ציטול לקודם
 ציטול וס' לומר מילתא אגב אורחיה
 קא משמע לן דתקרובת עבודת
 כוכבים אינה בטלה עולמית וההוא
 דראוהו ז"ד קשה טפי דמפליג התם
 רבא בין שופר של עבודת כוכבים
 לשל עיר הנדחת דבשל עבודת
 כוכבים גופיה היה יכול לחלק לפירוש
 רבינו תוס' בין אחר ציטול לקודם
 ציטול ומיהו על כרחך צריך לאוקמה
 לאחר ציטול כדברי ר"ת לספרים
 דגרסי רב יהודה דאי קודם ציטול

דמנאות ליהנות ניתנו אך נראה דרצא גרסינן ולא רב יהודה דהא
תת שיעוריה ולרב יהודה הוה ליה למימר משום דמנאות ליהנות ניתנו:
בסוי הדם

וַיִּזְרַח מַפְנִיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֹד: דְּבָרִים לֵג כֹּז 17. הָאִמָּנָם אֵלֶם צֶדֶק תִּדְבָּרְכֶם מִיִּשְׂרָאֵל תִּשְׁפָּטוּ בְּנֵי אָדָם: תְּהִלָּה ח ב
 18. וְאֵת כָּל שְׁלָלָה תִּקְבֹּץ אֶל תוֹךְ רַחֲבָה וְשָׂרְפָתָ בָּאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֵת כָּל שְׁלָלָה כְּלִיל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם
 לֹא תִבְנֶה עוֹד: דְּבָרִים יג יז

דומה למראה הים ואין קחצין דים דומה למראה הרקיע, ורקיע לכסא הכבוד, קראי קדריש לכמין ברוקיע כמעשה לגמל
כדמתיא במס' ע"ז (נא:) אדא תאבדין את כל המקומות, בכלים שנשתמשו בהן לע"ז הכתוב מדבר (ד"ה כח.). אם תקע יצ
להעצירה לפניה או לזרקה בו, לא יטול. דמאי לגבוה (סוכה לא:). אם נטל יצא. ואע"ג דאיקורי הגהה הו